

2:o.

att åt Utskottet måtte uppdragas att fastställa stadgar för kassan, upprättade på de af fullmäktige i Riksbanken angifna, här ofvan omförmälda grunder.»

N:o 9.

Ank. till Riksd. Kansli den 23 Mars 1877, kl. 2 e. m.

Memorial, i fråga om anslag till en understöds-kassa för enkor och barn vid Riksbankens pappersbruk.

I berörda hänseende hafva fullmäktige i Riksbanken till Utskottet aflåtit en skrifvelse, så lydande:

»Uppå Banko-Utskottets vid 1840—1841 årens riksdag i memorial N:o 124 gjorda framställning, beviljade Rikets Ständer till en sparbank, inrättad af dåvarande förvaltaren vid Riksbankens pappersbruk i ändamål att bereda den, som i sparbanken insatte medel, den högsta lagliga ränta, ett anslag af 33 rdr 16 sk. banko att från och med år 1841 årligen i Januari månad utgå, under vilkor dels att hvad af anslaget icke medtoges till betäckande af ränteförlust årligen utlånades för sparbankens räkning och om hvars användande till en pensionsinrättning för arbetarne eller något dylikt ändamål framdeles kunde förordnas, dels att inrättningen förblefve under den bruket inspekterande bankofullmäktigens tillsyn och kontroll, samt med förbehåll derjemte att förvaltaren, utan anspråk på ersättning, såväl åtog sig vård och ansvar i afseende på alla sparbanken tillflytande medel som ock ombesörjde utlåningen.

Dels genom berörda anslag dels ock till följd af räntebesparingar har under årens lopp vid denna sparbank samlats en s. k. besparingsfond till belopp af 1,774 kronor 25 öre.

Då emellertid efter denna sparbanks tillkomst en särskild sparbank för Stockholms län blifvit inrättad och det stode delegarne i brukssparbanken öppet att utan någon olägenhet och nämnbar förlust öfverflytta de medel, som de hade derstädes innestående, i Stockholms läns eller annan sparbank samt att uppkommande besparingar tid efter annan der insätta, och det dessutom syntes mindre lämpligt, att brukssparbankens styrelse och förvaltning vore uppdragen vare sig åt förvaltaren eller annan person vid bruket, hvarunder delegarne till följd af sin anställning lyda, hafva, i anledning af nuvarande bruksförvaltarens hos fullmäktige gjorda framställning om sparbankens upphörande eller förändradt ordnande af densamma, sparbankens delegare, jemte det de uttalat sin åsigt om obehöfligheten att vidare hålla särskild sparbank för arbetarne vid pappersbruket, hos fullmäktige uttryckt den önskan, att förenämnda besparingsfond måtte läggas till grund för en understöds-kassa, hvaraf räntan finge användas såsom bidrag till underhåll för enkor och barn efter bruksarbetarne.

Sedan med anledning häraf alla ifrågavarande sparbank tillhöriga fordringar blifvit uppsagda till betalning och indrifna, samt bruksförvaltaren blifvit af fullmäktige anmodad dels att, så snart lämpligen ske kunde, foga anstalt derom, att de medel, på hvilkas utbekommande en hvar af delegarne hade berättigade anspråk, blefve till vederbörande utbetalade, dels ock att uppmana delegarne uppgöra och till fullmäktige inkomma med förslag rörande de vilkor och närmare bestämmelser, som kunde anses erforderliga för bildande af den ifrågasatta understödsfonden, hafva fullmäktige, som på grund af ofvanomförmälda förhållanden anse en särskild sparbank för arbetarne vid Riksbankens pappersbruk icke vara erforderlig, men deremot inrättandet af en kassa i ändamål att lemna understöd åt enkor och oförsörjda barn efter brukets arbetare vara till gagn och nytta samt, likasom hittills brukssparbanken, förtjent af understöd från Riksdagens sida, funnit sig, med öfverlemnande af bifogade förslag till stadgar för oförmälda kassa, böra hos Utskottet hemställa, att det anslag, som blifvit brukssparbanken beviljadt, hädanefter måtte få med ett i följd af förändrade förhållanden till 150 kronor ökad belopp på nyssnämnda understöds-kassa öfverflyttas.»

Enligt det vid samma skrifvelse fogade förslag till stadgar för deri oförmälda kassa skulle dess ändamål vara att lemna understöd åt enkor och oförsörjda barn efter arbetare vid pappersbruket, hvilka inträdt såsom delegare i kassan och sedermera ordentligen fullgjort sina förbin-

dels. Afgifterna till kassan skulle utgöras dels af en inträdesavgift af 2 kronor, dels ock af en årsavgift å samma belopp. Enka efter delegare skulle vara berättigad till understöd, så länge hon lefver ogift, och oförsörjda barn, tills de fyllt sexton år. Det belopp, som för året kan användas till understödsmedel, är afsedt att fördelas mellan samtliga till understöd berättigade, med iakttagande likväl att de, som till följd af ålder eller sjuklighet eller eljes vore till arbete mer eller mindre oförmögne, likasom enkor, som hade större antal barn att försörja, skulle i mån deraf tilldelas högre understöd, än de hvilka hade full arbetsförmåga eller eljes utväg till bergning. Till kapitalets förökande skulle årligen afsättas dels inträdesavgifterna, dels minst fem procent af kassans samtliga öfriga inkomster. Till understödsmedel för hvarje år skulle få användas näst föregående årets ränta å kassans kapital, årsavgifterna för löpande året samt det från Riksbanken ifrågakända bidraget för hvarje år. Kassans angelägenheter skulle vårdas af en styrelse, bestående af tre vid pappersbruket eller i dess nära granskap boende personer, af hvilka minst två borde vara delegare i kassan, med särskildt åliggande att göra sig noga underrättade om de vid pappersbruket eller i dess närhet boende understödsberättigades ställning och behof samt att söka inhemta dylika underrättelser jemväl rörande dem, som vistas på andra orter.

Utskottet, som funnit sig böra för ofvan berörda gagneliga och välgörande ändamål understödja ej mindre fullmäktiges i förberörda skrifvelse gjorda framställning i fråga om ett årligt bidrag från Riksbanken till den ifrågakända understödskassan, än ock delegarnes i den nu mera upplösta sparbanken vid Riksbankens pappersbruk uttryckta önskan, att den vid sparbanken samlade fond måtte till denna understödskassa öfverflyttas, helst ett dylikt användande af dessa medel redan vid sparbankens stiftande afsågs, hemställer för den skull:

1:o.

att Riksdagen dels måtte medgifva, att den vid Tumba bruks sparbank samlade fond af 1,774 kronor 25 öre skall till understödskassan för enkor och barn vid Riksbankens pappersbruk öfverlåtas, dels ock till berörda kassa anslå ett årligt bidrag af Ett hundra

femtio kronor att, i stället för hittills till bruks-sparbanken anslagna 50 kronor årligen, från och med innevarande år af pappersbrukets medel till kassan utbetalas.

Derjemte föreslår Utskottet:

2:o.

att Utskottet måtte bemyndigas uppdraga åt fullmäktige i Riksbanken att fastställa stadgar för kassan.

Stockholm den 23 Mars 1877.

På Utskottets vägnar:

J. J. EKMAN.
